

Ese de done ori in septemana: Joi-a si Domineca; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei seu de patru ori in septemana.

Pretulu de prenumeratiune

pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patrariu	2 " " "

pentru Romani'a si strainetate:

pe anu intregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 " " "

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a se adresá si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditur'a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi éra cele anonime nu se vor publicá.

Pentru anucle si alte comunicatiuni de inter-su privatu — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetiri e se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

Incependu-se patrariulu alu IV. cu 1 optobre v. se deschide prenumeratiune noua, cu conditiunile, ce se vedu in fruntea foi.

Banii de prenumeratiune au se se trimita la adres'a: Radactiunei „Albina“ in Pesta, Unger-Gasse nr. 23.

Pesta, in 23 opt.-n.

Astadi cestiunile interne trebuie se ne preocupe in prim'a linia.

Unu autografu de alalta-ieri alu Maiestatei Sale, primesce demisiunarea fostulu Ministru ung. de interne, b. *Wenkheim* — din respecte catra starea sanetatii lui, si intr'unu modu pre magulitoriu, i confere cordonulu ordenului leopoldinu si demnitate de consiliariu intimu alu coronei. Altu autografu totu de acelu datu numesce de Ministru la interne pre dlu comite supremu in Bars, P. *Rajner*. Unu alu treilea pre-inaltu actu primesce demisiunea dlu *Szlay*, subsecretariulu de statu de pan' acuma la interne, si este lucru publicu, nedubitabilu, ca loculu acestui'a are se-lu ocupe dlu Vil. *Tóth*, astadi consiliariu in acelu ministeriu.

Ce voru se nsemne aceste persone la Guvernu? Pres'a ungaro-nemtiésca, chiar si cea de partit'a lui Deák, raspunde cu o gura: „*Reactiune!*“

Patri'a ntréga ii cunósce pre acesti doi ómeni de ómenii fortiei si centralismului, am poté dice, de ómenii devisei lui Bismark, „*cu feru si cu sange!*“, — Unulu nemtiu, altulu slovacu de origine, ei suntu — firesce, casi toti renegatii, cei mai pucinu reconoscatori de esistintia si interesele natiunealitatiloru.

Candu a fostu vorb'a, ca este se se numésca de Ministru de interne — mai inteiu dlu Ant. *Csengery*, si mai apoi — dlu P. *Somsich*, presiedintele de astadi alu casei reprezentantiloru, — marturisimu, ca incepuseramu a nutri nescari sperantie si pentru patrie, si pentru causele poporului nostru, fiind ca aveámu incredere — nu in simpatiele si principiile, dar intru intieptiunea si moderatiunea loru: acum facia cu faptulu complinitu, nu potemu dice, de cátu: „*Minimate suntu cátilé tale Dómne!*“

Despre acum' memoratii doi domni se vorbesce, ca ei imbiati, nici de cum n'au voitu a primi portfoiulu acestui Ministeriu, tocmai pentru spiritulu ce apésa astadi in regiunile mai inalte. —

In cestiunea de reforme, ce dela redeschiderea dietei se derbate in diaristica si prin cercurile deputatiloru si politiciloru nostri cu seriozitate, dlu Ministru presiedinte c. *Andrássy* promisese mai de unadi, ca va se faca descoperiri si se dée desluciri interesanti clubulu Deákistiloru.

Jeri séra le fece, dar nu multiumi chiar pre nime. Adia in tóte si preste tóte spiritulu traditiunale, *statiunariu* seu chiar retrogradu alu elementulu dela potere. De reforme radicali, a caror'a necesitate se sente pona preste fruntarii afara, domni dela potere — nu pre voru se se scie si se auda. „*Noulu Lloyd liberu*“ li o spune' tocmai astadi in facia, ca densii decandu domnescu, n'au propusu si intrudus alte reforme, de cátu prin cari credeám a-si maré si intaré poterea! Subscriemu si noi acestu pronuniatu.

Msa, Imperatulu-Rege, pléca hui'a viitoria in calatoria spre Egyptu, insocitu de o svita fórte nsemnata. Absintia va durá mai multe septemani; intr'aceea cursulu afaceriloru aministrative si politice se va terai pre calea indatenata la noi. —

Rescol'a din Buc'a Catarului totu nu este domolita de plinu, macarcá s'a pusu in aplicare contra ei ostiri regulate formidabili. —

Din afara nu avemu chiaru nemicunu de vr'o insemnata. Dar logodn'a Domnitorului *Carol* I. din Romania — se adeveresce. Unele depesie din Bucuresci ni spunu, ca scirea a surprinsu si acolo, chiar cum ne a surprinsu si pre noi. Nu mai pucinu ne surprinde a audí, ca Msa numai dupa-ce pre la mediloculu lui Noemvre se va fi casatoritu in Neu-Wied, va rétorná insocitu de Dómn'a la Bucuresci. In staturi constitutiunali astfelu de afaceri importanti pentru tíera, nu se precipita, si anume nu se punu in lucrare fora a avé mai intéiu votulu corpurileru legiuitórie. —

Se ne cunósce pre noi insi-ne.

(A se vedé nrulu 81.)

II.

Noi, Daco-Romanii, cáti suntemu? Prin cari parti ale Daciei lui Traianu si in ce proportiune locuimu?

N'avemu se facemu aci statistica, si pentru aceea se nu se astepte nimenea la elucubratiuni, la cifre detaiate si acurate pona la unitati. Vom consultá statisticile tóte cáte ni stau spre dispusetiune, dar vom avé in vedere totu asemenea de multu propriele nóstre próbe si sperimente, si ne vom sprimá in numere rotunde. Politiculu si publicistulu n'are trebuintia d'a sci, ca cutare tíera mesurapón'la o palma atal'a si atal'a, si cutare poporu numera pon' la unu sufletu atal'a si atal'a: se multiamesce a cunósce — buna-óra, cáte sute de mile patrare are cutare tíera, si cáte sute de mii de suflete numera cutare natiune. Nici noi nu ne vom interesá mai departe, mai vertosu dupa-ce tóte datele cáte le avemu dela straini sunt incarcate de defepte si contradicieri, ér a le nóstre proprie — sunt fórte pucine, adunate numai ca de proba seu correctivu.

Nu potemu se damu deplinu crediamentu nici lui *Czoernig*, nici lui *Ficker*, si si mai pucinu lui *Fényes*, magiarulu; dar nu ne potemu basá destulu nici pre *Jonescu*, *Martianu* si *Sutiu*, éca pentru ce: — cei trei d'antei sunt fórte preocupati contra nóstra Romaniloru, apoi chiar si organele prin cari s'au adunatu datele loru, n'au fostu romane, ci contrarie romanismului; dlu *Fényes* insusi in opurile sale din timpii mai noui, falsifica cu o cutesare nemai pomenita, incátu chiar din opurile sale mai vechie-lu poti dovedí de mincinosu. Éra in cátu privesce pre statisticii nostri mai susu numiti, fia-iertatu *Martianulu* abé ajunsese a regulá si pune la cale adunarea de date secure; dlu *Joanescu* si insusi recunósce, ca este a nevoia a face o statistica esacta a Moldaviei; *Sutiu* mai de parte se folosi de date, precum le potéa aduná de pre la altii.

Si mai pucinu potemu se tienemu la datele, ce ni dau strainii, anume muscalii, din *Basarabia*; si, in acésta privintia ne vom serví mai cu séma de luminele ce ni dederu unii amici ai nostri chiar de acolo, si inca din mediloculu poporului, si conoscatori de tóte partile romane, pona

si preste Nistru. Intr' acesti amici punemu la primul locu pre dlu *Stamate* celu teneru.

Mai multu de catu de veru-cari alté ne-am interesatu de datele asupra Romaniloru din Austro-Ungaria, formandu acesti'a — dupa Romania libera, celu mai de frunte factore alu corpulu nostru natiunale si — chiar pentru acést'a fiindu numerulu si proportiunile loru mai vertosu falsificate si devalvate prin stepanitorii loru, plini de banuele si temeri catra ei.

Pentru a cercá adevेरulu dateloru straine despre noi, ni-am procuratu din certe parti, unde ni s'a oferitu posibilitatea, cele mai acurate si positive date; buna-óra, din comitatulu *Torontalului*, alu *Aradului* si din *confiniulu regimentulu romanescu*. Aceste date, adunate in numitele dóue comitate inca la 1864—5 prin fosti supremi-comiti *Petroviciu* si fia-iertatu *Popa*, si controlate si rectificate prin preutimea nóstra mai in fia-care satu; ér in grantia militarie romana adunate mai anu cu tóta scrupulositatea prin insasi administratiunea militare, — éca la ce resultatu ne au condusu:

Pona-candu statisticii nemti si unguri punu numerulu Romaniloru in *Torontalu* abé cam la 50,000, datele memorate ni-au doveditu in acelu comitatu preste 70,000; prin urmare cu 40 de procente mai multi.

Pona-candu statisticii nemti si un-

Numerulu Romaniloru din Dáci'a dupa provincie:

1. In <i>Banatu</i> cam pre 600 mile □	660,080;	
alu popóreloru <i>neromane</i> totu aci		550,000;
2. In <i>Crisiana</i> si <i>Marmati'a</i> cam pre 600 m. □	850,000;	
alu popóreloru <i>neromane</i> totu aci		600,000;
3. In <i>Transilvania</i> cam pre 100 mil. □	1.380,000;	
alu popóreloru <i>neromane</i> totu aci		700,000;
4. In <i>Bucovina</i> cam pre 1700 mil. □	300,000;	
alu popóreloru <i>neromane</i> totu aci		180,000;
5. In <i>Romania libera</i> cam pre 2300 m. □	5.000,000;	
ér alu <i>neromaniloru</i>		400,000;
6. In <i>Basarabia</i> , anume si in insulele cele mari de Romani preste Nistru, pre unu teritoriu cam de 1000 m. □	800,000;	
alu poporatiunei <i>neromane</i> totu acolo		300,000;
7. In <i>Serbi'a</i> , <i>Dobrog'i'a</i> si pre totu malulu dreptu alu Dunerei, cam pre 270 m. □	400,000;	
alu poporatiunei <i>neromane</i> totu aci		300,000.
In totale, pre unu teritoriu de 5950 m. □	9.390,000. R.	3,030,000 ner.

Despre Romanii din Istri'a, Dalmati'a, Moravi'a, ca de unele posturi perdute pentru noi, nu ni s'a vedíutu cu cale a mai amintí.

III.

Multu mai pucinu si mai cu pucina positivitate scimu se spunemu despre fratii nostri, Macedo-Romani; anume pre-pucinu despre proportiunea in carea se afla ei prin diferitele provincie facia de poporatiunile straine. Aci chiar nu ne potemu radimá defelu pre datele strainiloru, ér vr'o statistica autentica a statulu otomanu — abé credemu se esiste. Strainii, mai vertosu scriitorii din apusu, cari se ocupara d'acestu obieptu, pona'ntr'atata divergiédia in datele ce produc, in cátu — pre candu unii punu numerulu Macedo-Romaniloru departe preste dóue miliónu, (precum lu ia si *Bolinténulu* nostru), altii nice unu miliónu nu concedu.

Vom tratá deci acésta cestiune in summ'a generalitate si ne vom serví aci de datele, ce ni supeditá amiculu *Caragiani*, nascutu Macedonianu, si carele in véra anulii 1868 cercetá in persóna mai tóte partile patriei Macedo-Romaniloru. Dupa aceste date, Romanii aureliani

guri punu numerulu Romaniloru din comitatulu *Aradului* la 175,000, datele memorate ni-au scosu numerulu loru de preste 190,000, adeca cam cu 8 procente mai mare.

Pona-candu statisticii nemti si unguri punu numerulu poporatiunei romane din graniti'a *Caransebesinulu* la 78,000, datele memorate lu aréta de 92,000; va se dica cam cu 10 procente mai mare.

Intocmai este si cu *proportiunea*. In comitatulu *Torontalu* Romanii nu facu 15 procente, precum scriu nemtii si ungurii, ci 22%; in comitatulu *Aradu* Romanii nu sunt 69%, ci 78; in graniti'a mil. romana nu 87%, ci 97. s. a. m. d.

Astfelu deci adevérindu-se datele ce ni dau strainii, in desfavórea numerulu nostru pon' la 40 de procente reduse seu false, credemu ca calcululu fórte moderatu de 10procente, cu dreptu cuventu poté se ni *deservésca de correctivu*, si asiá indreptandu dupa acésta regula sum'a totale de 2.895,000, ce ni-o dá *Czoernig* si *Ficker* ca numerulu tuturoru Daco-Romaniloru din Austro-Ungaria, vom affá — credemu cu multa certitudine cifr'a adevératulu nostru numeru in Austro-Ungari'a de 3.190,000.

Indreptandu-ne dupa acésta regula tóte datele, cate avemu despre numerulu Daco-Romaniloru de prin tóte partile, unde ei locuiescu in mase, compacte, vom compune urmatoriulu tablou, pre care abé-lu va poté cine-va numí esageratu:

locuiescu compacti si indesati in partile ce se atingu ale *Albaniei*, *Traciei*, *Macedoniei*, *Epirulu*, *Tesaliei* si *Greciei*; ér apoi mai departe ei se estindu sporadici pona'n *Balcanu*, in susu, pon'la *Atina* in diosu, pon'la *Constantinople* in drépt'a si pon' la marginea marei in sting'a. Anume in Albania sunt preste 200 sate romane; *Epirulu* mai totu e Romanu; *Tesalia* in partea sa precumpenitória este locuita de Romani; in *Macedonia* sunt fórte multi Romani, dar nu prevalé dia cu numerulu; in *Tracia* sunt sporadici, mai vertosu pre langa drumurile de tíera ca ospetari; in *Grecia*, provinci'a *Acarmania* e plina de Romani, Teba e mai curatu romana, *Parnassulu* totu romanu. Cu tóte teritoriulu pre carele locuiescu ei mai compacti, nu va mesurá preste 1500 mile □, si numerulu loru acolo — amiculu *Caragiani*, chiar casi mai multi alti caletori intr'acele parti, lu pune la unu miliónu si diumetate, si pre toti cu totii nu-i poté pretiui preste dóue milione, dar in totu casulu la 1.750,000.

Numerulu strainiloru in partile unde Macedo-Romanii locuescu indesati, este forte ne'semnata si pe amintitulu teritoriu, medilociu intre numitele provincie, abe se voru gasi straini o a patr'a parte, adeca vr'o 400,000.

Pre temeiuulu acestoru insirate resu-mamu:

Elementulu romanu in Oriente este:

1. Daco-Romani pre unu teritoriu de mile □ 5950—9.390,000.

2. Mececo-Romani pre unu teritoriu de mile □ 1500—1.750,000. Imprcuna pre mile □ 7450—11.140,000.

Ata'a ni este numerulu, corpulu seu poterea fisica! — Care alt'a natiune in Orientele intregu se pote mesura cu noi in acesta privintia?!

BABESIU.

Reportu dela Diet'a Ungariei.

Siedint'a casei reprezentantiloru din 21 opt. la 12 ore.

Presied. Somsich dupa autenticarea protocolulu siedintiei precedentii, presenta petitiunile intrate de la municipie. — Se trecu la comisiunea pentru petitiuni.

Fr. Deák subterne o petitiune din partea oficiariloru subalterni de prin ministerie pentru imbunetatearea lefei lor. — Se trece la comisiunea financiara.

Petitiunea comunei Vizvár din Somogi pentru regularea Dravei se transpune de a dreptulu Minister. de comunicatiuni.

Cinci deputati nou-alesi presenta credentiale.

Unii deputati presenta petitiuni din partea parteculariloru, intre acesti L. Mocsáry pre a districtulu evanghelicu din cöce de Tisa pentru libertatea si egalitatea confesionala.

Jokay interpeléda pre Ministrulu de finantie in caus'a unei bance natiunale unguresci.

Min. Lonyay cere a i se permite se respunda intr'un'a din siedintiele urmatórie.

D. Szakácsy interpeléda pre intregu Ministeriulu in caus'a de regulare a Tisei. — Se va comunica Ministeriulu.

Min. Gorové pune pre més'a casei unu proieptu de lege pentru regularea referintieloru industrialu din tíera; asemenea unele tractate incheiate cu Prussia etc. a supra telegrafulu. — Se vor tipari si tracta dupa ordine.

P. Királyi referintele comisiunei centrali face reportu a supra proieptulu de lege despre stranutarea si pensunarea judecatoriloru.

Asemenea C. Szél repórta despre proieptulu de lege pentru modificarea unoru despuse-tiuni in legea si procedur'a penale.

Totu asemenea Hrabár asupr'a proieptu-

lui de lege alu dlui Irányi in caus'a libertatii confesionala. — Se vor tipari si pune la ordinea dilei.

Pentru siedint'a de luni se pune la ordinea dilei proieptulu de lege despre responsabilitatea judecatoriloru.

In fine se primesce referatulu comisiunei pentru bugetulu casei pre lunile aug. sept. si optovre.

Cu ata'a siedint'a se incheia.

Banat-Camlosiu in 820 opt.—

Trecendu din intemplan pe aicea, tocmai intielegu, spre nespusa-mi dorere, ca acesta mare si insemnata comuna romana in dilele trecute s'a dihiaratu pentru scolele comunali, simultane! Éta, ast'a e urmare, candu inteligint'a unui poporu este pusilanima, nepasata, si nu scie se-si castige destula stima si incredere la ai sei!

O comuna mai avuta, unu poporu mai straduatoriu, abe existe. Dar bagati sem'a bine: acesta poterica comuna, de cam siese sute familie romane, tote cu stare ca nici unde aiurea, careafara d'ast'a maiare si popi protopopi si dascalii si advocati si functionari inalti, ba chiar si pe reprezentantele seu la dieta, totu fii din senulu seu, — ea totusi n'a potut'o duce, ca se aiba macaru o scola normale seu primaria in midiloculu seu, ba nici o scola de fete; ci a ramasu de dieci de ani si pona astadi cu o biéta clase! De aci pote deduce fia-cine, ca — cáta pote se fia inteligint'a poporulu acestei comune si cáta priceperea, védia, si moral'a conducatoriloru ei?

Mi spuse unu cunoscutu, ca antist'a comunale a luat aicea decisiune si a datu dechiaratiunea la — spatele protopopulu si preutinei sale; acest'a o pricepu si o credu: asiá lucră poporulu pretotindenia unde nu are iubire si incredere catra popii sei; dar asi vr'e se sciu: ce a lucratu, cum s'a stradiutu preutimea si cei alalti carturari din locu — a preveni, a impedeá, a face imposibile reulu?

Acum o se vedeti, cum o se redice guvernulu ungurescu, intru interesulu seu, scole peste scole pe cont'a Romaniloru; — dar fireşce, ce va se le pase domniloru din Camlosiu, cari si asiá mai bucurosu se ocupa de ori-ce alt'a decatu de cultur'a natiunale! Dar sentiu ca amaratiunea m'a cuprinsu pre multu, si asiá incheiu pentru asta data. —

A. Costescu.

Langa Almasiu, in fruntari'a milit. rom.

Ca unulu, ce si eu me tienu bine informatu in cauzele multu venturate ale gimnasiulu reale, ce este se se intemeieze in Bozovicu, mi ieu voia a asecura, ca — nu tote cáte se scrisera, sunt scrise fora tota preocuparea si tienerea

de parte. Me reducu anume la cele din nrulu 71 abt pretiunite nostre Albine.

Ar fi chiar peccatu de Ddiu a nega ca dlu, maioru Seracinu pururea a lucratu cu totu zelulu pentru infintierea de scole si totu asemenea si candu a fostu vorb'a de gimnasiulu proieptatu in Bozovicu. Dlu maioru, tota lumea-lu scie, ca are o inima calda si plecata poporulu romanu, pona si celui mai de diosu. Dare-ar tatalu din ceriu, se potemu dice despre toti oficerii nostri totu acest'a! dorere inse ca nu este asiá, si ca unii chiar laudati, nu merita lauda. Multe asi pote dice buna-óra despre portarea dlui capitanu J. . . , dar mai tacu, pona se va implé sum'a. Nu potu tiené de lucru folositoriu causei, a ascunde slabitiunile ómeniloru, candu acelea devinu rusinea nóstra si necasulu poporulu; d'alta parte nici vertutile si meritele se nu le ascundemu, pentru astadi mai cu séma este o mare mangaiare pentru poporulu nostru, candu aude, ca mai existu ómeni cu bunu cugetu si buna credinti, cari se interesá de elu si de binele lui.

Din iste punturi de vedere cu, din buna conosciinta a lucrulu marturisescu, ca daca companiele Prigoru si Dalbosietiu nu s'au invoitu la contributiunea necesaria pentru gimnasiu, caus'a n'a fostu de felu dnii capitani romani Siagaru si Lupulovicu, cari parurea invetia si svatuescu poporulu, dar cari atuncea n' apucaseră a avé incurgerea receruta. Si acum'a atatu acest'a, cátu si ceialalti oficerii nostri lucra si indémna pre unde numai potu ajunge, si se vede o stradutiunea mare in ei pentru limba si natiunalitatea romana. Asiá d. e. dlu oficeriu S. dela administratiune, pre catu timpu functuiná intr' acestu Regimentu, scrise mai tote actele sale romanesce; dorere ca de curendu fu transpusu la linia, si acum loculu lui lu ocupá unu némtiu, dela carele — cine va si acceptá limba romana!

Cu totii ne magulimu in sperantia, ca dlu Maioru Seracinu nu va lasá caus'a Gimnasiulu mórtu, ci va mai mediloci o adunare, la carea credemu ca ni va succede a castigá si invoierea companieloru Prigoru si Delbosietiu. —

In fine nu potu a nu aminti cu reconosciinta neobositulu zelulu bisericescu si natiunale a dlui preutu din Prilipetiu, M. Blidariu. Acestu demnu servitoriu alu bisericeii nu si-a ingropatu talentulu ce i-a datu stepanulu, ci-lu pune in lucrare barbatesce si merita chiar prin acest'a tota increderea si iubirea stepanulu, adeca a natiunei si a superioritatei sale bisericesci.

Unu Granicieriu.

Orsiova, 18 opt. c. n.

(P.) Pe candu credintiosii bisericeii gr. or. din alte parti si-au si organisatu trebile bisericesci si scolaric amesuratu ordinariloru sta-

tutulu organieu sancționatu de Maicestatea Sa, noi romanii din confiniulu militariu si astadi mai suferimu anomaliele trecutulu pe aceeste terene, din caus'a ca la noi statutulu organieu inca nu s'a publicatu. Caus'a acestei stari esceptionale forte daunose intereselor nostre, sunt capii regimentelor cari nu voescu ca scola si bisericea se se emancipe de tutela militara in urmare introducerii statutulu organieu. Cu ce dreptu impedeá inse acesti ómeni intrarea in vietia a unei ordinaritiuni sacionate de monarcu, nu scimu? Facu dumeloru, spre justificarea procedurii lor nelegale amintire de dreptulu rezervatu Maicestatii Sale, inse acest'a fiindu dreptulu supraveghiarii ce-lu posiede capulu statutulu, neci decum nu dá dreptu ca domni militari se se opuna efectuirii vointiei monarcului. In acesta stare trista, noi ortodoxii din confiniulu militariu ne mangaiamu numai cu sperantia ca parintelepiscopu Po, asu si de astadata catu mai curundu va ajutá triumfulu acestei cause bisericesci si la noi.

Romania.

Reproducem dupa „Traianu“ urmator'a corespundintia din Parisu, 29 sept.

Aveamu dreptate candu ve scriamu ca pres'a serioasa franceza intielesese intrigele si calomniele, ce d. Beust expandia a supr'a Romaniei.

Prevederile nostre sunt confirmate prin unu insemnatu articulu, pe care „la Revue Contemporaine“ lu publica in numerulu seu din 30 Septembrie trecut.

Acelu articulu este intitulatu: Romania si caletoria principelui Corolu.

Autorulu, d. de Lagénardiere, ni spune ca in Romania n'a fostu si nu sunt bande bulgare dupa cum striga d. Beust, si ca guvernulu romanu n'a potutu fi inculpatu c'a lasatu trecerea in Bulgari'a a cator-va individi, fiindu cá-i era materialmente imposibile de a-i opri.

Venindu la sgomotulu, ce d. Beust a latitu ca Romania este unu arsenalu, autorulu se intreba, ca ce ar dice d. Cancollaru, candu guvernulu romanu ar organisá armata dupa esemplulu lui Mircea, primul organizatoriu de armate regulate in Europ'a, care aveá gat'a de batáia 150 mii de ostasi? Negresitu, d. Beust ar trebui se strige ca unu nou poporu vine se cuprinda Europ'a si ca fragilulu imperiu austriacu este in periculu!

Catu pentru acuzarea, ce s'a adusu Romaniei, ca simpatisea cu Russi'a, autorulu articolulu ni spune ca Romania nu pote simpatisa de duoi ani cu Franci'a, nici cu Austri'a, cari-i intorecau spatele la tote ocaziunile

Foisióra. *)

JIDOVIMEA IN ROMANIA.

Cumca principatele romane dela Dunare si mai vertosu Moldavi'a este inundata de ovrei, veniti in cativa pucini ani cu turmele din Turci'a, Russi'a si Austro-Ungari'a, este lucru pre conosciutu. Totu atatu de conosciutu este, ca poterile straine, caroru sunt ovreii cele mai bune unelte politice, mai probati agenti si spioni ii sustien pre acest'a in Romania din tote poterile, ii sustien in spinarea bietulu poporu romanu, necultu, si prin necultur'a sa devenitu chiar preda ovreimeii, celei mai preste totu fora sufletu, fora cugetu.

Nu ne va prinde mirarca deci, candu vom afla, ca — pre patriotii si natiunalistii romani mai descepti si luminati, i-a cuprinsu o mare ingrigire pentru acesta calamitate, din di in di totu mai multu sentita, si ca ei incepu a se gandii de moduri si medilóce pentru a pune stavila marelui reu si si mai marelui periculu, ce amerintia chiar existint'a natiunalitatei romane.

*) Am fostu necesitati a intrerumpu pre unu timpu de cáte-va dile publicarea actelor conferintiei de la Mercuri'a, pentru ca fiindu copiele dupa stenografia forte defeptuóse, si prin urmare avendu noi a le intregi in parti esentiali dupa pura priceperea nóstra, catra aceea ca ni facu multu lucru, sentim detarint'a d'a acceptá reclamele concerntiloru, pona se le retiparimu. R. e. d.

Salutam din inima pre acei bravi patrioti si natiunalisti, pentru combinatiunea lor mai noua, basata pre spiritulu de asociatiune si publicitate, prin ce vor salva prestigiulu natiunei, de natiune civilisata.

Acesta combinatiune meritandu, dupa noi, a fi cunoscuta si apretiuata de natiunea nóstra intréga, ne grabimu a o publica la acestu locu dupa „Dreptatea“ din Jassi in totu cuprinsulu ei:

ASOCIATIUNE

de

RESISTENTIA

CONTRA CUTOPIREI JIDOVESCI IN ROMANIA.

Este cunoscutu de toti cá, dela unu timpu incóce, industriale si comerciulu nostru natiunale suferu si se derépana prin negótiile neoneste si prin intreprinderile fraudulóse ale jidoviloru, a caroru nevaliri in masa au devenitu pentru tíera o adeverata impilara.

Acesta stare de lucruri datéza, mai cu séma, din epócele nefaste ale diverselor ocupatiuni armate, numai la a carora umbra putu a se inradecina in tíera si acestu reu.

Inse, candu o noua era s'a deschisu pentru autonomi'a Statulu romanu si pentru desvoltarea lui natiunale, poporulu a cugetatu, si a formulatu cugetarea sa, si pentru mantuirea lui de exploatarea intinsa a supra'i de catra o comunitate vagabunda, care, deosebita de elu prin

origine, prin limba, prin religione, prin deprinderi, prin traditiuni, si cu aspiratiuni ostile principiulu natiunalitatiloru, nu putea se se asimileze nici o data cu elementulu natiunale indigenu, pre care dusmanesce lu impila si mai lu anihila; efectuindu, astu-feliu, pe calea exploatarei comerciale, ceea ce forti'a nu isbutise a face pe calea dominatiuniloru militare.

Candu acesta secta de exploitatori, speculandu a supra entusiasmulu unoru naivi liberali, a cautatu a-i face unelte, pentru a sterge chiar din insemi legile nostre, anticele dispositiuni conservatóre caracterulu natiunale si crestinu alu Statulu romanu; candu voi a face, din pamentulu Romaniei, unu teatru alu intreprinderiloru de desnatiunalizare, chiamandu aice, din tote partile lumei, imigranti de ras'a si religione lor: atunci, din meruntaiete poporulu desceptatu, isbucni unu strigatu de protestare indignata care dicta mantuatoriulu art. 7 alu Constitutiunei din 1866.

Pana in momentulu de facia nici unu barbatu de Statu, nici unu legiuitoriu romanu, nici unu publicistu crestinu n'a cutezatu, aice, a atinge pe facia acea dispositiune intielépta si conservatóre a pactulu nostru fundamentalu. Inse cast'a exploatare a jidaniloru, precum alta-data, la favorea nevaliriloru straine, a gasitu midiloculu de a se furisi intre noi, si astadi, reprezentata prin nisee advocati ai lor, inca si mai straini pamentulu romanescu si mai dusmani desvoltarei industrialoru si comerciulu nostru natiunale, cauta, prin intervenirea straina,

a resturna ordinea de lucruri stabilita, chiar pentru a si legitimá si consolidá o situatiune, care trebuie se inceteze o data cu precurmarea ocupatiuniloru straine si stabilirea uniu nou regime de libertate in Romania.

Cei mai aprigi uneltitori, pentru consolidarea exploatarei jidovesci a poporulu romanu, sunt acei initiatori ai unei nóue Sinagoge, ai unei nóue essiri a lui Israelu in Romania, ca a supra uniu nou Chanaanu! Dar Romania, libera si unita, credemu ca nu este asemenea semintieloru desbinat si degenerate din pamentulu Chanaanulu. Romanii resistu si spéra ca vor respinge acesta cotropire desnatiunalizatóre. De aceea, din tote partile tiei, se'naltia strigatulu unanimu pentru o comuna lucrare.

Asociatiunea acest'a respunde la o necesitate aduncu sentita, si tinde la acelu scopu viu doritu de toti Romanii: Conservarea existentie natiunale a Statulu romanu.

Statutu fundamentale.

CAPITOLULU I.

Art. 1. Se infintieza o asociatiune de resistencia in contra cotropirei jidovesci in Romania.

Art. 2. Acesta asociatiune si-propune:

a) A demasca, prin presa si prin intruniri publice, si a stigmatisa uneltirile cu cari jidanii, organizati in asociatiune, se servescu spre a aduce intervenirea straina in trebile nostre din launtru si a lovi astu-feliu autonomi'a politica si independint'a administrativa a Statulu romanu.

Rusia va profită ori-si-candă de politică siovaında, ce Franciă pură pana acum fatia de Romani'a; dar autorulu ni spune, că Romanii nu vor încetă de a avé ochii atintiti la poporale latine din Occidente.

D. de Lagénardiére, facendu unu micu studiu a sup'ra dreptulu nostru publicu politicu, ni aréta că legaturele năstre cu Pórt'a sunt considerate ca nisce contracte synalagmatiche, si cu modulu acest'a Turci'a nu ne póte legá in fati'a celoru late natiuni libere.

Elu nu recunósce nici unu dreptu Portei de a tratá cu unu alu treilea statu fara consimimentulu Romaniloru, invocandu principulu: „actus inter duos, tertio nec nocere, nec prodesse potest.“

Nu recunósce prin urmare nici tratatele, in virtutea caror'a ni se rapesece Bassarabi'a, nici tractatele, in virtutea caror'a ni se impuse scandalós'a Jurisdictione Consularia, ce a ajunsu a fi unu adeveratu obstacolu alu progresulu si alu civilisatiunei in Romani'a.

Astu-felu, dice d. de Lagénardiére, guvernulu principelui Carolu este pusu totu d'a-un'a intr'o positiune fórtē dificilē: séu a dá satisfactiune spiritulu de demnitate nationala, atingendu susceptibilitatea strainiloru, cari tienu la privilegiile loru barbare, ca jurisdictione consularia, séu a satisface pre straini si a loví interesele natiunei.

Destinsulu publicistu indémna pe principele Carolu ca, petrundu-se de interesele țierei lui, se puna limite la tóte influentiile straine fara distinctiune.

Autorulu spéra, că va vedé in curendu pre Prussia plāngendu-se de puțin'a amicia, ce are a gasi in guvernulu Romanu.

Fi va ce-va din caus'a alianței acestei puteri cu Austria?

Ací termina d. de Lagénardiére, danduni consiliulu de a fi mai bine Romani, de catu a lasá pe straini se se jóce cu noi.

Si cine dá acestu consiliu? Unu strainu, care ar fi mai interesatu se laude politic'a ministriloru nostri, ce se inchina cu atat'a nerusinare la ordinile din afara.

I multiamimu caldurosu dlui de Lagénardiére!

Afaceri personali.

(Sub acestu titlu deschidemu o rubrica noua in fói'a năstra pentru acele cause, a caror' lamurire o pretindu de la noi — intru interesulu comunu séu propriu, persónē de cari ne interesám. Vom dá locu aci, dupa cum va cere trebuinti'a, observatiuniloru altor'a, facia de noi, verbalmente, si totu aci ni vom face si noi observatiunilo năstre. Se 'ntielege, că dispute de diferite persónē intre sine, nu potu intrá in acésta rubrica. Exemplele vor splicá si mai bine natur'a ei.)

Pré santi'a sa parintele Protosincelu Mironu Romanulu, Consiliariu regiu si Inspectoro

scolariu pentru Comitatulu Carasinlu, onorandu-ne cu o epistola din Aradu, 18 opt. si reflectandu la notiti'a, ce luaramu in nrulu 82 intre varietati, despre cerculariulu domniei sale catra antistieles comunali, ni sprime superarea sa pentru cuprinsulu acelei notitie, scriindu si accentuandu anume urmatóriele:

„Ce-mi pare reu e: că recensintele nu află in cerculariulu meu alt'a, de câtu numai insciintari si insarcinari seci.“ —

Pardonu, că cauta se te 'nterumpemu de locu la inceputu, dle Consiliariu regiu! — Vrei dreptate din parte-ni. Ai cuventu. Se ni ierti se ceremu si noi adeveru, dar puru, necalugaritu.

Nice n'am disu, că 'n cerculariulu dtale n'am aflatu alt'a, nice că — insciintariile si insarcinariile dintr'ensulu sunt — „seci.“ —

Acum' pofimiu a continuá:

„Eu fora a cautá se-mi atragu vre-unu meritu, trebuie se dici: că din cerculariulu meu aburéza totusi ceva, ce nu e chiar strainu de catra interesele, pre cari diurnalistic'a rom. le ape-ra cu tóta jalusi'a. — Sciu eu, că „Albina“ sub auspiciile de astadi nu póte avé cuvinte de aprobare pentru actiunile mele, fia acelea in celu mai bunu acordu cu interesele natiunali, chiar dupa cuprinderea ei. Timpulu inse le va cóce tóte si va lamurichiar si parerile, cari acum se sustienu — cu séu fara temeiu — pintre intieleginti' a năstra. — Eu me sentu inca in potere de a rebdá renoirea si continuarea atacuriloru, de cari am avutu parte de unu anu incóci pentru convingerile mele. — Mi ar placé totusi, déca „Albina“ năstra, carea pretinde a se luptá pentru dreptate, ar avé si facia cu mine unu sentiu de dreptate, candu afla cu cale a se ocupá cu putientic'a mea persóna. — Apoi ve luptati domnulu meu! pentru libertate: dati dar' libertate si altor'a de a poté amblá pe picioréle loru proprie, fara a se degradá de pigmei in grati'a unoru persónē cu nume mari.“

Stái, dle Protosincelu! Te lasaramu se ni spuni, că in cerculariulu dtale mai aburéza ceva, macaru că noi n'am negatu aceea, si măcaru că noi nu suntemu ómenii aburaviloru; — te-am lasatu se vorbesci de — auspici de astadi, sub cari ar stá Albin'a,“ macar că tóta lumea scie si aci a buna-séma si dta, că sta, neschimbata, totu sub auspiciile sub cari s'a întemeiatu, si că daca póte se 'ncapa vorb'a despre vr'o schimbare, fia macar si de auspici, acea schimbare aiurea trebuie cautata; — dar candu ceri in tonu atatu de respicatu libertate dela noi si vorbesci „D'o degradare de pigmeu in grati'a unoru persónē cu nume mari,“ — se ni ierti ati dá iute respunsulu nostru.

Libertate ca cea ce-o pretindi dta, dle Protosincelu, vei avé cuventu a pretinde, ba in fapta o vei avé atunci, candu, desfacendu-te de lume, te vei retrage in pustia, si nu te vei ocu-

pá, decatu de postu si de rogatiune: pre câtu timpulu inse pretindi a fi alu lunei si anume alu nostru, si a lucrá pentru noi, — se ni dai voia a dorí, se te porti si se lucrí cam cum ni-ar vené si nóa la socotélu!

A trecutulu timpulu, dle consiliariu regiu, candu turm'a se maná si se fericéa — numai dupa gustulu pastoriloru. S'a stricatu lumea, — dar se ne mangaiám: dvóstre, cei cu convingerile proprie, (noi cesti'a lalti moritori avemu numai sentiminte, pareri si credintie, —) dvóstre si cu dlu b. Eötvös, de securu o s'o indreptati érasí. Asi le va cóce si lamuri timpulu tóte.

In fine o vorba seriósá: dlu Mironu Romanu multi ani a statu cu noi intr'o tabera, a lucratu in publicu si privatu, diu'a si nóptea cu noi, — spune-ni la onóre pre facia: n'a amblatu elu atunci pre picioréle sale? A fostu elu atunci degradatu?? S'a sentitu elu atunci pigmeu?? — Cari sunt acei „ómenii cu nume mari“ in grati'a caror'a este a se degradá dsa de pigmeu?! — Afara cu adeverulu, cu'adeverulu, puru si intregu! Las' se-lu conósca lumea si se condemne pre — despoti.

Noi din parte-n-lu asecurám, că ni a fostu pretiosu si am fi pré fericiti, daca ne-am poté intielege si astadi totu fratiesce.

S'audimiu acum mai departe pre dlu M. Romanu.

„Acéstea am avutu a le sprine la noulu incidinte (— ce felu? Red.) din „Albina,“ si spre-rezu, că mi veti face locu pentru aceste sire in colónele fóii, (Pururea bucurosu, si daca póftiai, ti publicam in intregulu seu si Cerculariulu. Red.) in care me atinsecati in modu ne-acceptatu. (Fórtē ne mirám, cum se póte acésta, candu in notiti'a năstra n'am datu decátu spresiune doiosiei năstre! Red.)

„Mai adaugu totusi un'a: că adeca eu la amintitulu cerculariu n'am subscrisu cu caracterulu meu bisericescu de protosincelu; — (Nemtiesce ai dreptu, unguresce si romanesce — ba. — Red.) mai departe inse nu credu, că „Albina“ vorbesce seriósu, candu dá a se pricepe, că dens'a ar fi acceptatu de la mine, se me fíu subscrisu si ca profesore de teologia si deputatu dietale.“

N'am dis'o astfelu; altmintrelea: „honní soit qui mal y pense.“

Atat'a in caus'a persónē dlui Mironu Romanulu; in numerulu viitoriu vom tratá la acéstu locu caus'a stimabilelu nostru dnu corespundinte Curtiu. —

Varietati.

(†) Din Segusigiu, in Banatu, comit. Temisiului, ni se impartasiesce, că si acolo s'a constituitu sinodulu parochiale domineca in 21 sept. in celu mai frumosu ordinu, in presinti'a si prin conlucrarea dlui protopopu M. Dregiciu, alegen-

du-se parochulu Const. Istvanescu de presiedinte, cr docintele clasei a II. D. Margineantiu de notariu. — Dlu corespundinte mai adauge si o polemia contraria corespundintiei din Mosinitia in nrulu 80 alu Albinei, vrendu a aperi pre dlu protopopu M. Dregiciu de imputatiunile ce i se facu, că satiriseza Statutul org. Dar noi lu facem se pricepa dlu corespundinte, că inculpari ca cele din Mosinitia ni jacu pre mésa o grama-da, cari tóte dovedescu, că ni toti privescu din acela-si punctu de vedere Statutul org. Se lasám deci certele si — un'a numai se tienemu in vedere, aceea, ca tóte dispusetiunile Statutulu se se splice si aplice in celu mai fratiescu si liberale intielesu. Rogámu pentru atare procedere pre toti dnii protopopi si pre celu din Temisióra desclinitu! —

— Despre ur'a de partida a unui prelatu anglu, enaru unu medicu urmatória istoria memorabile: A fostu nainte cu cati-va ani candu erá in Anglia inca la guvernulu Ministeriulu lui Russel; episcopulu de York bolnovindu-se greu, mediculu dupa multe altele medicaminte, i preserise la tóta óra cate unu poharelu de Cognac, unu felu de rachiu tare; dar' pacientulu se scusá, că nu póte suferi acésta beutura, pre care n'a beut'o nici o data, si de care pururea s'a ingrozitu. Mediculu inse findu de credinti'a, că vindecarea morbului nu se póte face fora aceste dose de rachiu, descoperi acésta episcopulu si i dise că este detoriu a-si cautá insanetosierea intru interesulu si pentru binele biserice, patriei, umanitatei, cari au trebuintia de serviciile lui. Argumentulu nu folosi; episcopulu dechiará respicatu, că este gat'a a bé ori-ce alta medicina, dar din afurisitulu de „cognac,“ nu va luá nici o picatura. Doctorulu i aduse aminte de familia, de muere si copii, (cáci vedi-bine, episcopii bisericei anglicane sunt inorati, au muere si copii, dupa lege, casi cea halta lume crescina) i spuse că câtu patimescu, pentru cari elu trebuie se se conserve. Nici acésta nu folosi. Acum doctorulu spuse francu, că daca nu va luá medicin'a de cognac, in cate-va óre nesmintitu are se móra! Episcopulu inse si la acésta dechiará cu tonu resolutu, că — mai bine va se móra, de catu se bé scarbosulu rachiu. Dup' acésta mediculu, carele, cum se vedea, conoseá pré bine pre pacientu, plecandu-se spre patu, i siópti in urechia: „bine, ai nitatu că Russel totu inca este la guvernulu?“ — si ast'a produse efectulu doritu; episcopulu erá atatu de aprigu si inversunatu contrariu politicu lui Russel, incátu la cuvintele sióptite de doctorulu treserindu respunse cu energia: „D'a, intr' adeveru, asié este; bine doctore, voiu luá medicin'a de coniac, macar o bute 'ntréga.“

— (Straini binecuventati si romani blastemati!) Avemu si'n istori'a trecutulu, dar gasimu

b) A denuntiá opiniunei publice, si coruptilorulu constituite ale statulu, ori-ce incalcare a legiloru si a regulamentelor, cari garantéza societatea romana in contra actiunei demoralisatóre si coruptóre a jidaniloru.

c) A cere, si a staruí pe cáile constitucionale, pentru a se luá, fora intardiare mesuri de natura a fi opuse mai cu eficacitate in faci'a nóvelorulu midilóce de cotropire intreprinse de catra organizatiunea iídovéca.

d) A provocá infintiarea de asiediaminte de creditu, urbane si rurale, cari se vina intru ajutoriulu comerciantiloru si industriasilorulu romani.

e) A incuragiá séu a sustiené ori-ce publicatiuni cari ar tinde la desvoltarea scopulu asociatiunei. A instituí si a decerne premie pentru scrieri economice-nationale, tratandu cestiunile pe cari asociatiunea le va pune la concursu.

CAPITOLULU II.

Art. 3. Totu Romanulu, avendu versta legiuita si bucurandu-se de tóte drepturile civile si politice in Romani'a, si cari va aderá la aceste statute, póte fi primitu membru alu asociatiunii.

Art. 4. In ori-ce localitate, cei d'antei cinci aderinti, la aceste statute, constituiescu comitetulu organizatoriu alu asociatiunei in acea localitate.

Art. 5. Admiterea membriloru noii se face cu majoritatea absoluta a membriloru asociatiunei intruniti in adunare locale.

Art. 6. Intrunirea a trei membri este suficiente pentru a poté delibérá si luá decisiuni.

Art. 7. Totu celu-ce va fi admisu membru alu asociatiunei in o localitate, are dreptulu de a participá in ori-ce alta adunare locale, dupa simpl'a presentare a cartei sale de admitere.

Art. 8. Candu intr'o localitate, numerulu membriloru au ajunsu la diece, atunci se procede prin alegere la constituirea definitiva a comitetulu localu alu asociatiunii, care va fi compusu de: 1 Presiedinte, 1 Vice-Presiedinte, 2 Secretari si 1 Casieriu.

Art. 9. Alegerea membriloru comitetulu localu se face pe unu anu. Membrii essiti potu fi realesi.

Art. 10. Asociatii se intrunescu in adunare locala, dupa convocarea comitetulu respectivu, de cate ori acésta va judecá de trebuintia.

Art. 11. Fie-care asociatiune locale se organizéza independinte si cum va socoti de cuvintiia, conformandu-se inse cu principiile fundamentale stabilite prin acestu Statutu.

CAPITOLULU III.

Art. 12. Se va tiené, pe fie-care anu o intrunire generala, compusa de cate unulu séu mai multi delegati, alesi din sinulu diverselor asociatiuni locale.

Atatu loculu catu si timpulu viitórei intruniri a adunarei generale anuale, se fiséza, pe totu anulu de catra adunare, observandu-se regul'a, ca intrunirea se se tiená pe rondu in desebitele orasie principale ale țierei.

Durat'a sesiunei este, de ordinaru, de diece dile. Ea se póte inse scurtá séu prelungi dupa gasirea cu cale a Adunarei.

Prim'a intrunire generala se va tiené in Focsiani la 8 Noembre anulu curgatoriu 1869.

Art. 13. Delegatii asociatiuniloru locale sunt alesi numai pentru o sesiune a adunarei generale. Ei potu fi realesi.

Art. 14. Fia-care delegatiune locala face, catra adunarea generala, o espunere in scrisu despre tóte lucrarile asociatiunei locale din cursulu anulu, despre numerulu membriloru ei, si despre starea generala a lucrariloru din acea localitate, cu privintia catra scopulu asociatiunei.

Art. 15. Adunarea generala, candu va crede necesariu, póte numi din sinulu seu, o delegatiune, careia 'i va determiná loculu de resiedintia si misiunea cu care ar socoti de cuvintiia a o insarciná.

Acésta delegatiune va lucrá in numele asociatiunei pan'la viitórea intrunire a adunarei generale.

Art. 16. Adunarea generala, in prim'a ei sesiune, va face regulamentulu seu.

CAPITOLULU IV.

Art. 17. Fia-care membru platesce la cas'a asociatiunei locale, din care face parte, o cotisatiune anuala de unu leu nou, minimum.

Cuitanti'a pentru respunderea acestei cotisatiuni anuale servesce fia-carui membru, de carte de admitere, si 'i dá dreptulu de votu deliberativu la intrunirile asociatiunei din ori-care localitate.

Art. 18. Asociatiunile locale, prin regulamentele lor, potu ficá ori-ce alte contribuiiri intre membrii lor, conformu cu trebuintiele simtite de densele.

Art. 19. Ori-ce apelu de fonduri, cerute de interesele generale ale asociatiunei, nu se va puté face de câtu prin unu votu alu adunarei generale, datu in urm'a unei propuneri motivate, prin care se va regulá anume si modulu realizarei si alu intrebuintiarei acelor funduri.

Art. 20. Ori-ce subventiuni benevole, ori ce donatiuni si ajutóre eventuale, cu destinatiune pentru societate, se accépta, in numele societatii, de catre comitetele locale: inse intrebuintiare loru nu se va poté face de câtu in modulu si sub controlulu ce se va decide de adunarea generala.

Art. 21. Dările de séma si tóte socotelile relative la intrebuintiare fundurilor, destinate pentru scopulu generalu alu asociatiunei, se cercetéza si se apróba de catra adunarea generala.

Dările de séma si socotelile comitetelor, locale, se cercetéza si se apróba de catre incesi asociatiunile locale respective.

CAPITOLULU V.

Art. 22. Orice amendare a acestui Statutu funtamentale nu se va poté face de câtu in adunarea generala si cu majoritate de dóue treiuni a membriloru presentii.

si astadi esemple de straini, cari conosciindu-ne nationalitatea si poporul si lipsele cele mari ce avem, si aducandu-si a minte, ca au traitu in mediloculu nostru in pace, si si-au castigatu averi prin ajutoriulu nostru, in semnu de placuta suvenire si de reconoscintia, unii pona-ce erau inca in viétia, altii prin testamente — se 'ngridira de crescerea, luminarea, imbunetatearea sórtei poporului séu filorú lui. Astfelu veduramu in timpii mai noi pre greculu Vangelu Zappa ingridindu-se pentru Gramatic'a si Dictiunariulu romanu, si prin legatee sale facendu posibile infintiarea Academiei romane in Bucuresti; asié veduramu in comitatulu Aradului pre serbulu Cresticiu testandu tota micuti'a sa avere societatei romane pentru cultur'a poporului romanu, ér pre acésta societate—redicandu-i monumentu si eternisandu-i memori'a; asié veduramu mai de unadi pre unu Rancovu totu serbu, din comitatulu Carasiului, ingridinduse totu prin Testamentu pentru stipendie pre séma studintiloru romani, lipsiti de medilóce; si asié vedemu pre serbulu Misia Anastasieviciu redicandu la mosi'a sa langa Bucuresti, pre apesele sale, cea mai buna scóla primaria, impreunata cu cursuri de economia rurale, pentru fíii poporului romanu, etc. Dar d'alta parte avem destule esemple si de o — rara nepasare si cea mai négra nemultiamire. Vom incepe sirulu acestor'a cu — fostulu domnu alu Moldaviei Mih. Sturza. Acest'a dupa ce stórise sudórea tiei si devení milionariu indieitu, nu se multim de rangulu unui principe si domnitoriu romanesc, ci amblá si cheltuiá multu pentru a-si dovedi nobilitatea unguésca—de „Thurzó“ ér dupa-ce din aintea miscareii dela 1848 pasesi tronulu Moldaviei, trecú cu miliónele sale la Parisu, case faca a colu pre Sardanapalu. In Baden-Baden, loculu desfrantariloru si alu jocuriloru hasarde, a lu bancelorú de roleta, causatórelorú de atatea sinucideri, elu edificá o bisericá grecésca fórté scumpa, (se dice de diumetate de milionu!) fundá parochia si cantoratu grecescu; se mai vorbesce si d'o asemenea fundatiune grecésea la Odessa; ér pentru natiunea si nationalitatea romana, dela care-si are si esistintia si averea si rangulu naltu, nu fece nemic'a, nici o d'ata nemic'a! — Natiunea si pon' acuma si-a resbunatu pentru acésta négra ingratitudine a fostulu domnu, caci la 1858, candu avea se-si aléga domnitoriu, si candu, dupa natur'a lucruriloru abé poteá se fia cine-va mai multu chiamatu la tronú, de catu filii fostiloru domni romani si ntre acestia in prim'a linia principele Grigorie Sturdza, asiá numitu „Muehli Pasia“, fiulu lui Mih. Sturdza, atatu pentru talentele si energi'a, catu si pentru starea sa cea avantagiósa, — ea, natiunea, ii desconsiderá si alése pre — improvisatulu colonelu Cusa! Cu atat'a inse — nu s'a gatatu; Romanulu tine minte si de bine si de reu! — Asemenea se vorbesce despre unulu óre-care fu alu fostulu domnitoriu Stirbeiu, cá neavendu densulu copii, s'ar fi plecandu, ba chiar decisu a adoptá o baieta jidana, adeca pre fia tenerulu Fould din Parisu, si aceleia a-i dá tota averea sa romana de milióne, desi romanii au cea mai mare si urgente necesitate de medilóce de cultura si prosperitate. Inse despre acést'a si inca unii altii vom contiuná alta data.

— Sunt trecuti trei-dieci de ani de candu „Curíulu Romanu“ alu dlui Elliade aduse urmatóri'a scire din Russia, dupa „Gazeta de Petropole“ „S'a formatu la Jasi unu comitetu de dame, cari traducu capetele d'opera clasice in limb'a romanésca. Au inceputu a lucrá cu multa revna si au si tradusu cate-va scrieri. Domnitoriu, princip. Sturza, care este prietenu alu literaturéi, spriginése multu acésta frumoasa intreprindere si imparte medalie de aurú si de argintu pentru tractatele cele mai bune.“ D'atunci incóce nu se mai audi d'asta intreprindere, dar nici despre prieteni'a principelui Sturdza pentru literatur'a romana! —

(†) Traducemu din „Hon“ o ironia buna: „Una suta dóuedieci si trei de decoratiuni, asié numite orduri esistu pre pamentu. Dintre acestea Bavaria are 11, Spania 10, Ausria si Prusia cate 9, Rusia 8, Anglia 7, Italia 5, Francia 1. Infricosiatu! Ticalós'a de Bavaria si Spania ne intree; dar tu se nu lasi intr' atat'a, marétu Imperiu Austro-Ungurescu!“

(†) (Tortur'a la ordinea dilei in Ungaria cea constitutiunale.) Astfelu scrise celu pucinu cea mai de frunte fóia magiara, adeca „Hon“ in

nrulu seu din 15 sept. anulu domnului 1869, si inca din Somogy, o parte dintre cele pucine, curatu magiare de preste Dunare. Elu citéza anume, cá in consecintia alegeriloru pentru dieta, cari alegeri si aci, ca mai pretotindeni la magiari, esira opositiunali, autoritatele publice, firesce tóte ale ministeriului actualu, facu pre tiranii poporului; tragu sub diferite preteste pre alegatori in judecata; condémna la inchisória cu gramad'a si li aplica batái grele si dediositórie, tóte fora causa séu pentru bagatele. — Éca-vi lege si constitutiune unguésca! Si apoi se mai gasescu, cari tragu la indoiéla plansorile Romaniloru contra domnilorú magiari de prin Banatu, Ungaria si Transilvania! — O dreptate trebuie se li reconóscemu acelorú domni tirani constitutiunali, aceea cá—candu incepu a fi tirani si brutali, nu pré facu diferentia de nationalitate! Si apoi ast'a se fia elementulu calificatu si chiamatu a civilisá Orientele???

(†) (Unu modelu modernu infioratoriu de virtute si pietate.) In Frauendorf, unu orasielu in Germania cea culta, fic'a unui morariu cu stare, crescuta din teneretiele ei prin santii parinti franciscani, se bucurá pona de curendu d'unu renume de celu mai eminente de virtute si pietate. Ea, desi binisioru inaintata in vrestá, de maritisiu nu vrea se auda. Ea amblá in publicu smerita ca o santa, ea cercetá biseric'a regulatu si acolo se paré pururia aduncita in rugatiuni; ea fu primita de membru in Reuniune Moralistiloru; ea mai facea adese visite prin monastiri si anume cercetá regulatu pre patru-spre-diece santi parinti calugari franciscani — fresce pentru a primí invetiature si a se intari in virtuti crescinesci. In fine ea de curendu fu arestata pentru prepusulu de crima de uci dere a fetului seu. Investigatiunea scóse la lumina, cá acea santa, modelu de virtute si morala, dejá ucisese patru copii, ce-i nascuse in secretu. Se mai scósera apoi la lumina si inca multe alte fora-de-legi ale dregutiei de ea, pré morale fecióre. —

+

NECROLOGU. Nicolau noble de Craínicu, Protopopulu gr. or. alu tractulu Dobra in Transilvania, in 27 sept. st. v. in etate de 65 de ani se mutá la cele eterne. Meritele acestui demnu barbatu alu bisericeii si natiónei sunt conosciute. Elu dede o frumósa crescere la trei fíii si dóue fice, dintre cari unulu, Joane este Capitanu, calalatu Aronu Professore in Romania libera; ér alu treilea Romulu, este clericu abt. in Sibiu; fic'a Judita este casatorita cu jud. de cercu Negrila in Fogarasiu, ér Elena profesoritia in Romania. Dar si mai multu elu se 'ngridi de crescerea filorú sei sufletesci, de fíii poporului romanu din tractulu seu, infintindu pentru densii scóle prin tóte comunale, ér in Dobra o scóla capitale. Lu glescu ai sei — si familiari si natiunali — cu toti, si-i dicu cu totii:

„In eternu suvenirea lui!“

List'a de subscriptiune a studintiloru romaní din Buda-Pesta, in favórea nefericitiloru Tofalení:

Siepetianu 2 fl. — Popescu 1 fl. — V. Hangea 1 fl. At. Barianu 1 fl. — Milu Pascu 1 fl. — Georgiu Murariu 1 fl. — J. Budintianu 1 fl. — M. Buneiu 1 fl. — R. Miculescu 1 fl. — I. Lepa 1 fl. — M. Barbu 50 cr. — A. Miescu 1 fl. — Tisu 20 cr. — Angelescu 50 cr. — Stefanu Popoviciu 1 fl. — M. Nedeciu 50 cr. — N. Marcu 40 cr. — G. Rudeu 50 cr. — Stefanu Perianu 3 fl. — Victoru Babesiu 1 fl. — Demetriu Merce 3 fl. — Gruia Livba 1 fl. — Urosiu Ioanoviciu 50 cr. — Stetanu Ioanoviciu 1 fl. M. Ungurianu 1

fl. — Adalbertu Mihailoviciu 1 fl. — Craíniceanu 50 cr. — Köller Peregrinu 1 fl. — Georgiu Serbu 1 fl. — Lazaru Mustetiú 2 fl. —

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa inscintiarea telegrafica din 23. octobru.

Imprum. de statu convertatu cu 5 % 59.70. Imprum. nationalu 69.20. Actiunile de creditu 243.25; — sortiurile din 1860: 94; sortiurile din 1864: 115.50; Oblegatiunile desarscarii de pamentu, cele ung. 79; banatic 7750; transilv. 76.; bucovin. 72.50 argintulu 120.50, galbenii 5.83.; napoleonii 9.82.

Concursu.

Pentru vacant'a statiune docentala din Ligetu indiestrata cu emolumintele anuali: 80 fl. v. a. 40 chible de grán, 80 lb. de clisa, o maja de sare, 12 lb. lumini, 4 lantie de livada de semanatu, 3 stangeni de lemne, 3. stangeni de paie si gradina de legumi, se deschide Concursu pona in 30 octobru 1869. cal. vechiu.

Aspiratoriila acestu postu sunt avisati recusele lorú prevediute cu estrasulu de Botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre portarea lorú morala si politica, precum si despre servitiulu de pona acum'a, adresate cátra

comitetulu scolasticu comunalu pana in terminulu defiptu ale substerne.

Ligetu, 7 octobru 1869.

Comitetulu scolasticu comunalu

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea postulu vacante de invetiatoriu la scól'a romana confesionala din Dubosu, comuna in protopopiatulu Jebelului, se publica concursu pan' in trei septemani dela prim'a publicare in acésta fóia.

Emolumintele sunt:

bani gat'a 73 fl. v. a.
grau 20 meti;
cucurudiu 20 „
slanina (clisa) 1 magiá;
lumine 25 punti;
lemne 9 stingeni;
pamentu de aratu 2 juguri.
„ de gradina 1,

si cortelu naturalu.

Suplicele de concursu se se adreseadia cu documintele recerute catra comitetulu parochialu, in Dubosu, per Temesvar si Buzias.

Nic. Popoviciu m. p. adm. paroch.

(2—3)

Orarie eminente si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, resumitu de multijani,

alui
M. HERZ,
orologiaru orasianescu
Viena, Stephansplatz nr. 6.

in dosulu curtei lui Zwettl ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, cu pretiulu curentu. Pentru fie-care orariu regulatu se da garantia in scrien.

Orarie portative de Genf

cuantitatea cea mai eminente esaminata de c. r. imprimaria de bani.

de aurú:		cu 2 fedele, 8 rubini	
Orarie pentru barbati,	Cylinder, aurú nr. 8, 8 rub. 30—36	email. cu diamante	58—65
de argintu:	„ cu fedelu de aurú 37—40	Anker	45—48
unu Cylinder cu 4 rub. 10—12	Anker cu 15 rub. 40—44	„ cu sticle crist.	56—60
„ cu rub. d'auru d-sar. 13—14	„ mai fine, fed. d'aur 46—60	„ cu 2 fedele	54—59
Cylinder cu 8 rubini 15—17	„ cu 2 fedele 55—58	„ email. cu diam.	70—89
„ cu dóue fedele 15—17	„ cu fedelu auritu 65, 70, 80, 90, 100 120	Remontoir,	70, 80, 100
„ cu sticle cristale 15—17	„ sticla crist. fed. d'aur. 60—75	„ cu 2 fed. 100, 110, 130	130
Anker cu 15 rub. 16—19	Remontoirs, fed. d'auru 100—130	Afara d'acestea se afla ori ce felulu de soi de orarie.—Orarie de argintu se aurescu pentru fl. 1—1.50	
„ mai fine cu fed. de arg. 20—23	„ cu 2 fedele 180—180	Monograme si insemne se facu fórté estinu.—Se afla orarie de aurú si d'argintu cu insemne unguésca.	
„ cu dóue fedele 18—22		Alarmatoriu cu orariu, 7 fl.	
„ mai fine 24—28		Alarmatoriu cu orariu, cari aprindu si luminarecandu siarméza, 6 fl.	
„ engl. cu sticla cristalina 19—25		Alarmatoriu pentru siguritate, pregatitu ca se pusce candu alarméza, 14 fl.	
Orariu Anker de armia, f. dup. 24—26	Orariu pentru dame,		
Anker Remontoir, fine se radica la urechia 28—30	de argintu:		
„ cu 2 fed. 85—40	Cylinder, auritu, ser. d. 13—18		
Remontoirs sticle cristale. 30—36	de aurú:		
Anker Remontoirs de armia 38—45	cu 4 si 8 rub. 27—30		
	emailate 31—36		
	cu fedelu de aurú 39—40		
	email. cu diamante 42—48		
	cu sticle cristaline 42—45		

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhren) fabricate proprie

cu garantia pe doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl. a se trage se repeteze la patrariu si la óra, 48, 50, 63 fl.
„ totu la 8, di 16, 17, 18, 19, 20 22 fl. Regulatori la luna 28, 30, 32 fl.
„ se bata la óra si la 1/30, 33, 35 fl. Inpachetarea pentru unu orariu d'acéstna 1 fl. 50 cr

Reparaturile se facu hatu mai bine; inarcarinari din strainetate se efectueza cu cea mai mare punctualitate trimitie.eu-se competintia anticipative, ori postependu-se de la posta; ce nu convice se primescu n chimbu. Orarie, aurú si argintu se primescu in schimbu cu pretiurile cele mai inalte.
Trimitiendu-mi-se pretiulu ori ca se primescu la urma de la posta, trimitu si in strainetate orarie, pendule, si pentru cele ce nu se tienu trimitu banii pe posta. 21—24

Unu teneru comerciante,

cu scólele comerciali terminate si cu deprindere practica in vre-unu Comtoaru ca contabile si corespondinte in limb'a romana si germana, se cauta si se va primí pentru Roman'a-mica. Concurintii reflectatori se-si adresedia ofertele catra Dlu

B. G. Poppovits,

(2—3)

in Viena, Fleischmark n. 15.